

Snužejski veter

Na sivi cesti stojim.
Rjavo listje pada z vej
in jaz se samo enega bojim,
kadar to drevje bo golo, črno stalo
in siva polja in majhne hišice
in bom kričal,
pa bo vse, vse naokoli molčalo.

Srečko Kosovel

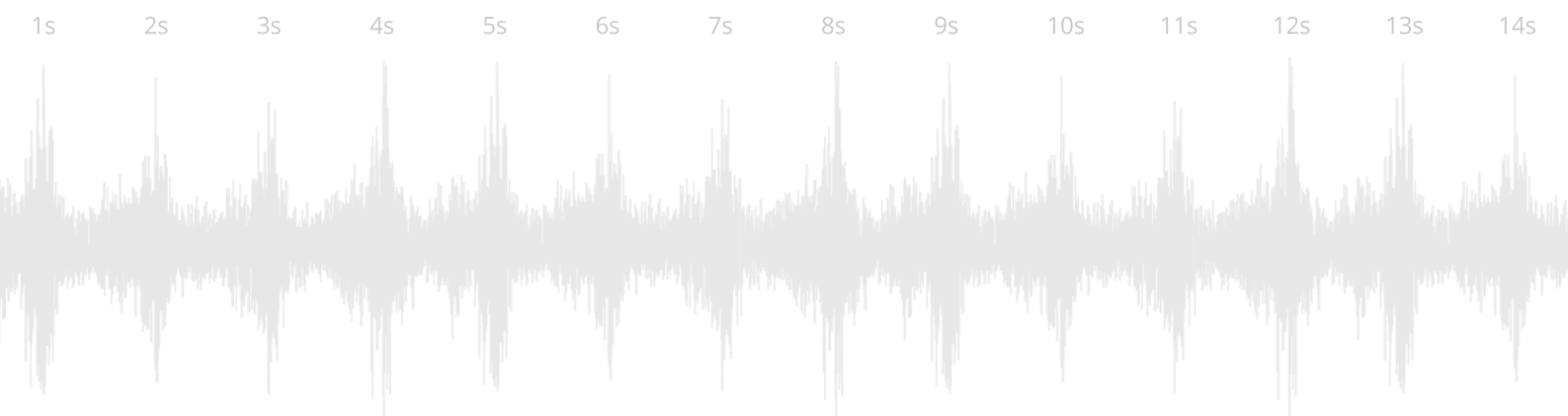
Strokovnjaki in inovatorji razvijajo nove izdelke in tehnologije najprej teoretično, vendar šele njihova uporaba v praksi z leti pokaže vse lastnosti, učinke in posledice.

Tako so na primer azbestne kritine sprva veljale za najboljše in brez slabosti. Dolga leta in veliko žalostnih zgodb je bilo potrebnih, da so bili dokazani negativni učinki azbesta na zdravje ljudi in da so s predpisi omejili njegovo uporabo.

Električno energijo s pomočjo vetra veliko držav pridobiva že več kot 20 let. V tem času so se pokazale vse lastnosti in vplivi vetrnih elektrarn. Poleg slabega izkoristka vetrne elektrarne ne pripomorejo k zmanjšanju izpustov CO₂, prav to pa naj bi bil njihov primarni namen.

Še slabše pa je, da poleg slišnega, enakomerno ponavljajočega se švistanja, oddajajo tudi infrazvok in nizkofrekvenčni hrup, ki je škodljiv za zdravje ljudi in živali. Teh zvokov človeško uho ne zaznava, pač pa jih na tak ali drugačen način ljudje občutimo z notranjimi organi.

V nadaljevanju podajamo nekaj izjav ljudi, ki živijo v bližini naprav ali tovarn, ki proizvajajo nizkofrekvenčni hrup in infrazvok:

Darko Benigar, Ilirska Bistrica:

»Sem prebivalec Ilirske Bistrice že 48 let. Prav toliko časa živim na sedanji lokaciji, ki je od tovarne Lesonit oddaljena 1 km zračne linije. Tovarna Lesonit je iz moje hiše popolnoma vidna.

Še pred nekaj leti sem mislil, da živim v enem najbolj mirnih mest v Sloveniji. Slika se je čez noč spremenila. Z začetkom obratovanja nove tovarne (konec leta 2006) se je hrup bistveno povečal, kar je še posebej moteče v nočnem času. Predvsem pa je moteč nizkofrekvenčni hrup in infrazvok (frekvence med 10 in 100 Hz). Značilnost teh frekvenc (z valovno dolžino med 34 in 3 metre) je, da se z razdaljo zelo slabo absorbirajo. Njihov domet je nekaj 10, lahko pa tudi do 100 km. Za te frekvence je klasična protihrupna zaščita oken popolnoma neučinkovita. Tudi naglušniki oz. ušesni čepi ne pomagajo popolnoma nič. Občutljivi ljudje slišijo nizkofrekvenčni hrup že ob izredno nizkih jakostnih nivojih, manj občutljivi pa (po izsledkih, do katerih so prišli raziskovalci) nad jakostjo 83 dB (linearno merjeno).«

Andrej Žerovc, Šenčur:

»Težko je opisati ta »hrup«, ki v bistvu to ni (bolj neke vrste nizke vibracije, infrazvočni pulzi). V telo pride z vseh koncev, ne skozi ušesa, zato niti najboljši čepki za ušesa niti malo ne pomagajo. Vibrira namreč vsa okolica, hiša, postelja in jaz v njej. Vibracije se prenašajo skozi tkivo in po skeletu.« ([www.nf-hrup .si](http://www.nf-hrup.si))

Marko Vogrinčič, Radenci:

»Vse je še dosti bolj slišno in neprijetno ponoči, ko se nizkofrekvenčni hrup sliši skozi zaprta okna. Najbolj me je šokiralo, ko sem v postelji čutil tresljaje. Kasneje sem na internetu slučajno naletel na pričevanja ljudi, ki živijo oz. **so živel blizu vetrnih elektrarn in so opisali podobna izkustva**, kot jih doživljam sam. Hrup je težko opisati. Gre za neke vrste zamolklo bobnenje v valovih. Hrup običajno ni glasen, je pa zelo neprijeten. Slišen je po celi hiši in se z oddaljenostjo od vira hrupa skoraj ne zmanjša. Zaradi nizkofrekvenčnega hrupa črpalk in tresljajev v celi hiši ni možno spati, niti pri zaprtih oknih.

Državljeni bi od uradnih institucij lahko upravičeno pričakovali, da bodo, če neko področje ni zakonsko urejeno, dale pobude, da se pravne praznine zapolnijo, vendar se kljub pobudam prizadetih zadeve ne premaknejo z mrtve točke.

Človek enostavno nima na voljo obrambe pred nizkofrekvenčnim hrupom, saj to področje ni urejeno, institucije pa ne delujejo. Vsaka institucija, na katero se obrnete, vloži vso energijo v to, da skuša dokazati, da ni pristojna, ne pa v to, kako rešiti težave državljanov.» ([www.nf-hrup .si](http://www.nf-hrup.si))

Stanovalci naselja v bližini Livarne Titan Kamnik:

»Ko so hrupno napako končno odpravili, pa so bližnji stanovalci spoznali nov, do takrat nepoznan in zelo moteč pojav: vibracije stekel v oknih in vratih, pa tudi prve posledice teh vibracij na počutju in zdravju. Prvič so se srečali z nizkofrekvenčnim hrupom – in to v notranjosti svojih stanovanjskih prostorov! Livarna je takrat redno obratovala v treh izmenah, pogosto pa so organizirali še delo v četrti izmeni. Torej vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, 24-urna okoljska obremenitev!

Stanovalci so se pritoževali osebno, po telefonu, pisno, s pomočjo časopisov in televizije, a nizkofrekvenčni hrup je ostal. In tu je še danes!« ([www.nf-hrup .si](http://www.nf-hrup.si))

Joso Begić, okolica Senja, Hrvaška

»Živim v vetrnem parku »VRATARUŠA« pri Senju in povem vam, da je življenje na tem področju nevzdržno. Posebej kritično je, ko piha burja, saj je hrup tolikšen, da imajo težave vsi prebivalci tega območja. V zimskem času je zelo nevarno, ko se na propelerjih nabere led, saj se ob vrtenju začne led trgati in leti v dometu 300 metrov (tako imenovani ledeni projektili). O nizkih frekvencah ne bom niti govoril, saj škodujejo ljudem in živalim. Na tem območju sem vzgajal ovce, a zaradi varnosti živali in ljudi sem moral z vsem skupaj prenehati in se odseliti. Pod vetrnicami se lahko najdejo tudi različne mrtve živali, npr. orli, galebi itd.«

Prebivalci štirih hiš, ki so najbližje vetrnici v Dolenji vasi: družina Marinšek, družina Humar, družina Trusić in Massa Roberto:

»Ko so pogoji za delovanje vetrnice ugodni, človek težko normalno funkcionira. Ponoči, ko bi človek potreboval mir in tišino, da se naspí in odpočije za naslednji delovni dan, je to žal nemogoče. Če nam že uspe nekako zaspiti, nas zbudi sredi noči in od spanja se lahko poslovimo. A kje je junak, ki bi želel zamenjati z nami? Na žalost tudi zagovornikov ni, ki bi se prišli prepričati o dejanskem stanju. Ali pa jih je morebiti strah dejanskih razmer in potrditve le-teh? Z velikim veseljem sprejememo kogar koli v goste za teden dni, da se prepriča o kakovosti našega življenja, odkar imamo vetrnico. Počutimo se izigrane. Nihče nam ni nič povedal o negativnih vplivih vetrnih elektrarn in postavili so nam jo dobesedno na glavo. Sedaj pa želijo po hitrem postopku postaviti cel park, brez ustrezne zakonodaje in brez analiz vplivov. Smatramo, da morebitna postavitve tega »parka« pomeni za vse nas neizbežno odselitev. Vsi prebivalci, ki tukaj živimo, bi se morali dejansko bolje poučiti o vseh negativnih vplivih, saj bo ta projekt – v kolikor bi nam ga uspeli vsiliti – močno negativno posegel v naše vsakodnevno življenje.«

Evropska zakonodaja, ki na novo opredeljuje najmanjše priporočene razdalje vetrnih elektrarn od stanovanjskih objektov, je v tem trenutku še v fazi priprave. Sedaj veljavni predpisi so zastareli, saj so bili napisani v času, ko so bile vetrnice za polovico manjše in z manj megavati.

Za vetrnice takšne velikosti, kot jih nameravajo postaviti na Senožeška Brda, je že določena najmanjša priporočena oddaljenost od hiš – na ravninah ta znaša 2 km, na hribovitih območjih pa 3,2 km. Enake razdalje priporoča tudi slovenski Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Negativni vplivi delovanja vetrnih elektrarn na ljudi so že znani, trenutno veljavna zakonodaja je zastarela, zato

recimo NE VETRNIM ELEKTRARNAM v bližini naših domov!

Vetrne elektrarne takšnih velikosti in razsežnosti, kot jih hočejo umestiti na Senožeška Brda, niso zelena energija. Zelena je samo narava.

Razrita in zabetonirana pokrajina po postavitvi vetrnic.

- Trajno bo uničenega pribl. 400.000 m² gozda, kar predstavlja površino več kot 40 nogometnih igrišč;
- 15.000 m³ betona, ki ustreza potrebam za postavitev približno 30 manjših stanovanjskih blokov, bo za vedno ostalo v naši zemlji – tudi po odstranitvi vetrnic, po njihovi končani življenjski dobi;
- vetrne elektrarne zaradi nestalnosti vetra NE pripomorejo k zmanjšanju izpustov CO₂.

Megalomanskih vetrnih polj iz prostranih ravninskih poljan ali obal oceanov, kot jih vidimo v drugih državah, ne moremo umeščati v našo malo, čudovito, raznoliko Slovenijo!

Recimo NE VETrnim elektrarnam!

Če bomo zgradili vetrne elektrarne, bomo za njih žrtvovali zadnje koščke ohranjene narave – le ta je naše največje bogastvo, ne pa ovira za razvoj!

Z gradnjo vetrnih elektrarn ne bomo dosegli niti energetske neodvisnosti niti zmanjšanja izpustov CO₂ in tudi ne potrebnega deleža iz obnovljivih virov energije.

Nov energetski koncept Slovenije je v postopku sprejemanja. Pozivamo vse odgovorne, da ga osnujejo celovito in upoštevajo strokovnjake s področja energetike, zdravstva, okolja in drugih področij. Ne dovolimo, da zakonodaja temelji na politično všečnih potezah in interesih raznih lobistov, zato recimo:

VE = NE !!

KAJ PA IMAMO?

- neokrnjeno naravo Regijskega parka Škocjanske jame, ki ga ščiti celotna pokrajina Občine Divača, vključno s Senožeškim podoljem in Senožeškimi Brdi;
- Brda, ki s severa ščitijo podolje pred mrzlimi vetrovi;
- nedotaknjene vodne vire, ki so svetovna redkost – Curk, Brezovc za Matkotom, Senožeški bajer, Vodni dol, Milhar, Zadnji hrib, Močila za hribom, Zadnja draga, Pri studencu (izvir Dolenje vasi), Brezje (Brod) v Potočah;
- posebne vrste dreves: brek – ogrožena vrsta (na stari Rimski cesti – semenski sestoj), lesnika, drobnica, divja češnja (pomembni za ptiče in druge živali), beli in črni gaber, javor (gorski, ostrolistni, poljski), nagnoj, mokovec, glog, češminj itd.;
- jamo Zavinka, ki ima skledice z globino 50 metrov;
- drug drugega, tople ljudi in prijateljstvo;
- eno najlepših pokrajin v Evropi;
- neomejene možnosti za turizem in kmetijstvo, ki sta prihodnost naše države;
- s turizmom in kmetijstvom na temelju neokrnjene narave imamo neizčrpen vir dohodka za nas in za bodoče rodove;
- zdravje.

Ohranimo svoj dom in zdravje.

PRIJATELJSTVO

Se spomniš, ko skupaj sva bila,
z roko v roki drobnico pasti gnala sva.
Naj ne ostane samo spomin.

